

УДК 368:004.9:336(477)
DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.80-72>

Приходько О.В.

аспірант

Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-3793-6996>

Prykhodko Oleksandr

Postgraduate Student

Private Higher Education Establishment “European University”

ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ У СТРАХУВАННІ УКРАЇНИ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА СТРУКТУРУ ФІНАНСІВ

DIGITAL INNOVATIONS IN THE UKRAINIAN INSURANCE INDUSTRY AND THEIR INFLUENCE ON FINANCIAL STRUCTURE

Статтю присвячено дослідженню впливу цифрових інновацій на розвиток страхового ринку України та трансформацію його фінансової структури. Розкрито особливості впровадження сучасних цифрових рішень у сферу страхування, зокрема телемедицини, штучного інтелекту, мобільних додатків та блокчейн-технологій. Проаналізовано, як цифровізація змінює підходи до управління фінансовими потоками страхових компаній та впливає на прозорість, ефективність і фінансову стійкість галузі. Визначено основні бар'єри, що стримують впровадження цифрових інструментів, та запропоновано шляхи їх подолання. Обґрунтовано доцільність цифрових трансформацій як передумови підвищення конкурентоспроможності страхового ринку та оптимізації його фінансової структури.

Ключові слова: цифровізація, фінансова структура, страхові компанії, трансформація, технології, конкурентоспроможність.

The article provides a comprehensive analysis of modern digital innovations in Ukraine's insurance sector and their systemic impact on the transformation of the industry's financial structure. The study outlines the key areas of digitalization in the insurance market, particularly the implementation of telematics, blockchain technologies, artificial intelligence, machine learning, cloud services, and mobile applications. The article examines how these innovations reshape the internal financial architecture of insurance companies, contribute to process automation, cost optimization, improved underwriting, claim settlement procedures, and fraud risk reduction. Special attention is given to the changes in the income and expenditure structure of insurers as a result of digital transformation, including effects on liquidity, solvency, investment activity, and resource allocation efficiency. The research identifies both international and domestic best practices for the implementation of digital solutions in insurance operations, their strategic advantages, and potential risks. The article also highlights key factors hindering the digitalization of Ukraine's insurance market, such as the insufficient technical and digital maturity of companies, limited financial resources, lack of comprehensive government support for innovation in insurance, low consumer trust in digital products, and gaps in regulatory frameworks. It is argued that the adoption of digital innovations is not only a tool for enhancing the competitiveness of individual insurers but also a factor in the sustainable development of the financial system as a whole. The article substantiates the necessity of strategically rethinking the role of digital technologies in forming a new paradigm of insurance in Ukraine, taking into account global trends, changing consumer behavior, increasing risks, and the need for adaptive financial mechanisms. Digitalization is thus positioned not merely as a technological upgrade, but as a strategic imperative that redefines financial management, fosters transparency, and enhances the capacity of insurers to respond swiftly to market disruptions.

Keywords: digitalization, financial structure, insurance companies, transformation, technologies, competitiveness.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку цифрової економіки страхування як важливий елемент фінансової системи зазнає суттєвих змін, обумовлених впровадженням інноваційних цифрових технологій. Активна цифровізація фінансового сектору, зокрема страхового, вимагає перегляду традиційних підходів до управління фінансовими потоками, оцінки ризиків та взаємодії зі споживачами страхових послуг. Цей процес супроводжується трансформацією фінан-

сової структури страхових компаній, зміною джерел прибутковості, каналів продажу, а також принципів формування резервів.

Цифрові інновації, такі як штучний інтелект, машинне навчання, аналіз великих даних, автоматизація процесів та блокчейн, відкривають нові можливості для підвищення ефективності, гнучкості та конкурентоспроможності українських страхових компаній. Разом із тим виникає потреба у глибокому дослідженні потенці-

алу цих інновацій та оцінці їхнього впливу на фінансову стійкість, прозорість та адаптивність страховиків.

Окрім технічних аспектів, цифровізація впливає й на поведінкову економіку споживача, зумовлюючи потребу в нових видах страхових продуктів, що є персоналізованими, мобільними та орієнтованими на реальний життєвий контекст. Ці зміни створюють нові виклики для регуляторів, андеррайтерів, аналітиків та управлінців страхового сектору.

Таким чином, актуальність проблематики дослідження зумовлена необхідністю розроблення підходів до інтеграції цифрових інновацій у страхову діяльність України з урахуванням впливу цих змін на загальну структуру фінансів страхових компаній, а також потребою в адаптації галузі до нових умов глобальної цифрової трансформації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику цифровізації страхового ринку та впровадження інноваційних технологій у страхову діяльність активно досліджують як вітчизняні, так і зарубіжні науковці. Теоретичні засади цифрової трансформації у сфері страхування, її вплив на ефективність бізнес-процесів і конкурентоспроможність компаній були розглянуті у працях В. Базилевича, Н. Приказюк, О. Лобової [1], О. Панченко та І. Садчикової [2], Ю. Заволоки, А. Єфременка, Ю. Малашенка [3], а також у дослідженнях І. Федорович [4], І. Чуницької та Л. Богріновцевої [5].

Зокрема, у роботах Ю.С. Швидкої та Л.С. Захаркіної [6] розглянуто сучасні тенденції розвитку цифрових технологій у страховому бізнесі та акцентовано увагу на викликах цифрової трансформації. Н. Євтушенко, Ю. Кривенко та Д. Стеценко [7] аналізують перспективи впровадження цифрових інструментів у вітчизняну страхову систему. Значний внесок у вивчення сучасних інновацій зробили також Ю. Данько і С. Бровко [8], які підкреслили роль інновацій у зміні конкурентного середовища на страховому ринку України. Крім того О. Prokorchuk [9], L. Porova [10], а також О. Bublik [11] акцентували увагу на особливостях цифрових процесів і впровадженні інноваційних технологій у страхову галузь в умовах глобальних змін.

У фахових статтях та звітах також порушуються питання кіберстрахування, використання штучного інтелекту у страхуванні, цифрового маркетингу в галузі, а також державної стратегії цифрового розвитку фінансового сектору. Незважаючи на наявність великої кількості наукових публікацій, тема залишається актуальною, адже нові технології постійно трансформують підходи до організації страхового бізнесу. Саме пошук ефективних інноваційних рішень у цій сфері є запорукою підвищення конкурентоспроможності страхових компаній та розвитку фінансового ринку в цілому.

Попри значний розвиток цифрових технологій у сфері страхування України, кілька важливих аспектів залишаються недостатньо вивченими. Одним із таких напрямів є недостатнє дослідження впливу цифрових інновацій на внутрішню структуру фінансів страхових компаній, зокрема на зміну традиційних моделей управління фінансовими потоками та капіталом в умовах цифрової трансформації. Це питання набуває особливої актуальності на фоні впровадження новітніх технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та аналіз великих даних, які можуть кардинально змінити

процеси оцінки ризиків, ціноутворення та розподілу фінансових ресурсів.

Крім того, недостатньо вивчено питання інтеграції цифрових рішень у стратегії управління активами та пасивами страховиків, що безпосередньо впливає на ефективність їхніх фінансових моделей. Залишається також не до кінця розкритим питання використання цифрових інструментів для оптимізації витратних процесів, таких як обробка клієнтських запитів, автоматизація страхових виплат та забезпечення кібербезпеки.

У цьому контексті особливо важливими є дослідження впливу цифрових інновацій на зміни у системах управління фінансами на рівні окремих страхових компаній, а також на національному рівні – у контексті їхньої інтеграції з фінансовими регуляторами та наглядовими органами.

Формулювання завдання статті. Метою даної статті є аналіз впливу цифрових інновацій на структуру фінансів страхових компаній України, визначення ключових тенденцій і змін у їхніх фінансових процесах в умовах цифрової трансформації, а також оцінка ефективності впровадження новітніх технологій у страхуванні.

Завданнями статті є:

- оцінити основні цифрові інновації, що змінюють структуру фінансів національних страхових компаній;
- проаналізувати вплив цифрових технологій на традиційні моделі фінансового управління в страховому секторі України;
- визначити основні напрямки зміни фінансових процесів у страхових компаніях, пов'язаних із використанням штучного інтелекту, блокчейну та інших цифрових інструментів;
- розглянути вплив цифрових інновацій на рівень ефективності операційних витрат та процесів управління ризиками в українських страхових компаніях;
- оцінити перспективи розвитку та впровадження нових цифрових рішень для покращення фінансової структури страхової індустрії в Україні.

Ці завдання дозволять комплексно дослідити роль цифрових технологій у зміні фінансової структури страхових компаній та їх вплив на ефективність фінансових процесів у галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Страховий ринок постійно змінюється, однак останнім часом трансформації стали особливо помітними завдяки активному впровадженню інноваційних технологій. Ці технологічні новації не лише модернізують діяльність страхових компаній, а й удосконалюють комунікацію з клієнтами, змінюють підходи до виявлення та управління ризиками, а також трансформують самі страхові продукти.

Інноваційні зміни в сфері страхування як в Україні, так і на світовому рівні відбуваються під впливом глобалізаційних процесів та зростаючого використання інформаційно-комунікаційних технологій. В умовах стрімкої цифровізації особливої актуальності набуває визначення ролі інновацій як чинника підвищення ефективності страхової діяльності та визначення перспектив застосування сучасних ІТ-рішень у цій сфері [8, с. 3].

На думку А. Бублика, інноваційні технології в страхуванні умовно можна поділити на три основні категорії: перша – технології, які оптимізують процедури виплат та внутрішні операційні процеси; друга – рішення, що

дозволяють створювати нові страхові продукти або вдосконалювати вже наявні; третя – технології, що підтримують розвиток інфраструктури страхового ринку [11, с. 63].

Цифрові інструменти відіграють вирішальну роль не лише у фінансовому секторі, а й в економіці загалом. Цифровізація стає однією з провідних тенденцій, що визначає вектор розвитку страхового ринку. Застосування інноваційних цифрових рішень забезпечує страховим компаніям значні конкурентні переваги: пришвидшення процесу ухвалення рішень, розширення страхового портфеля, підвищення рівня диверсифікації ризиків, оптимізація витрат, вихід на нові регіони, спрощення процесу придбання страхових продуктів та забезпечення прозорості бізнес-процесів. Такі технології, як штучний інтелект, блокчейн, Big Data та Інтернет речей (IoT), радикально змінюють ключові напрями діяльності страхових компаній – від управління ризиками до комунікації з клієнтами [7].

Автоматизація в галузі страхування полягає у впровадженні програмних рішень та алгоритмів, що дозволяють здійснювати процеси – від розгляду заявок до нарахування виплат – без участі людини. Це дозволяє зменшити обсяг ручної праці та знизити ризик помилок. Персоналізований підхід передбачає створення страхових послуг, які максимально відповідають індивідуальним потребам клієнтів на основі аналізу великих обсягів даних про поведінку, вподобання та ризикові характеристики. Актуальним стає й питання

кібербезпеки: страхові компанії впроваджують спеціальні технології для захисту своїх інформаційних систем від кіберзагроз, охорони персональних даних клієнтів і попередження витоків конфіденційної інформації.

На сьогоднішній день у страховому секторі активно впроваджуються різноманітні технологічні інновації. Найбільшу частку серед них займають великі дані (Big Data), а також інструменти штучного інтелекту та машинного навчання – їх застосування становить 20%. Далі за популярністю йдуть моделі страхування, орієнтовані на фактичне користування («pay-as-you-drive») – 13%, телематичні рішення – також 13%, а технології, пов'язані з інтернетом речей (IoT), – 12%. Крім того, помітне поширення мають автоматизовані поради (робот-адвайзери) та чат-боти (10%). Технології блокчейну поки що використовуються менш активно – лише в 4% випадків [10].

Цифрові рішення у страхуванні впроваджуються швидкими темпами і охоплюють широке коло напрямів. В таблиці 1 представлено порівняння традиційних та цифрових підходів управління страховими компаніями та вплив на процеси оцінки ризиків, управління клієнтами та виплат страхових відшкодувань.

Таким чином, цифрові технології значно трансформують традиційні моделі страхового менеджменту, роблячи їх більш ефективними, прозорими та орієнтованими на клієнта. Однією з ключових тенденцій у сучасному розвитку страхового ринку України є впровадження цифрових інновацій, що радикально

Таблиця 1

**Порівняння традиційних методів управління
страховими компаніями з новими цифровими підходами**

Компонент / Процес	Характеристика цифрового компонента	Традиційний підхід	Цифровий підхід
Мобільні технології	Використання мобільних застосунків для зв'язку з клієнтами та надання страхових послуг	Взаємодія з клієнтами переважно через дзвінки, зустрічі або пошту	Мобільні додатки та чат-боти забезпечують цілодобовий доступ до послуг
Програмне забезпечення, мережеві технології	Онлайн-платформи для продажу, комунікації з клієнтами та обслуговування	Укладення договорів вимагає фізичної присутності, процес тривалий	Укладання договорів онлайн через цифрові платформи та смарт-контракти
Хмарні обчислення, Big Data, технології ідентифікації	Збір та аналіз великих даних для оцінки ризиків, виявлення шахрайства, обробки заявок	Ризики оцінюються за стандартними моделями, однаковими для всіх	Індивідуальні ризикові профілі завдяки Big Data та AI
Інтернет речей (IoT), біометрія, телематика	Отримання даних з пристроїв клієнтів для створення персоналізованих послуг	Обмежена персоналізація послуг, слабка інтеграція даних	Використання даних IoT (наприклад, з авто чи фітнес-трекерів) для адаптації страхових продуктів
Штучний інтелект (AI)	Автоматизація процесів, прийняття рішень, аналіз поведінки клієнтів	Висока залежність від людського ресурсу, повільність процесів	Прискорення та оптимізація обробки запитів, прогнозування поведінки
Блокчейн	Підвищення безпеки, прозорості договорів, запобігання шахрайству	Ризик помилок у документах, дублювання виплат	Смарт-контракти та прозорість транзакцій
RegTech	Автоматизація дотримання регуляторних вимог, формування звітності	Ручне складання звітів, вища ймовірність помилок	Швидке й точне виконання регуляторних норм, виявлення шахрайства
Операційні витрати	–	Високі витрати через ручні операції та велику кількість персоналу	Зниження витрат завдяки автоматизації та цифровізації

Джерело: сформовано автором на основі [6; 7; 9; 10; 12]

трансформують організаційні та фінансові засади діяльності компаній. Цифровізація страхування не лише спрощує доступ до послуг для клієнтів, але й суттєво змінює підходи до управління ризиками, ведення документації, взаємодії з клієнтами та формування фінансової структури компаній. У порівнянні з традиційними моделями управління, нові цифрові інструменти демонструють вищу ефективність, швидкість та надійність процесів.

Насамперед, мобільні технології відіграють важливу роль у підвищенні якості сервісу. Якщо раніше взаємодія з клієнтами здійснювалася переважно через телефонні дзвінки або особисті зустрічі, то сьогодні мобільні застосунки та чат-боти забезпечують цілодобовий доступ до страхових послуг. Інтелектуальні системи підтримки та чат-боти дозволяють оперативно обробляти звернення, значно скорочуючи час очікування. При цьому клієнти отримують не загальні відповіді, а персоналізовані пропозиції, адаптовані до їхніх потреб і поведінкових характеристик.

Збір і аналіз великих обсягів даних, що надходять у режимі реального часу, відкривають нові можливості для створення точних клієнтських профілів. Це не лише покращує розуміння очікувань споживача, а й дозволяє формувати індивідуальні страхові продукти, максимально наближені до реального стилю життя чи професійних ризиків клієнта. Такий підхід також сприяє впровадженню динамічного ціноутворення, за якого тариф змінюється відповідно до змін ризиків. Усе це підвищує гнучкість і конкурентоспроможність страхових послуг, змінюючи саму структуру фінансових потоків у галузі.

Далі, стрімкий розвиток програмного забезпечення та мережних технологій сприяв появі онлайн-платформ, які дають змогу клієнтам укладати договори в кілька кліків. Якщо традиційно процес оформлення страхового договору був бюрократизованим та потребував фізичної присутності, то тепер автоматизовані смарт-контракти значно прискорюють і спрощують цю процедуру, мінімізуючи ризики людських помилок.

Важливим компонентом цифрової трансформації є використання хмарних обчислень, Big Data та технологій ідентифікації. Ці інструменти дозволяють страховим компаніям збирати великі обсяги даних про клієнтів, оперативно їх аналізувати й на основі цього формувати індивідуальні ризикові профілі. Це кардинально відрізняється від традиційної практики, коли оцінка ризиків проводилася за усталеними шаблонами, однаковими для всіх клієнтів.

Окремої уваги заслуговує технологія Інтернету речей (IoT), що дозволяє інтегрувати пристрої клієнтів, як-от автомобілі або фітнес-трекери, у страхові сервіси. Завдяки цим даним компанії можуть створювати персоналізовані продукти, наприклад, поліси «рау as you drive» у автострахуванні або індивідуальні пакети в медичному страхуванні. Такий рівень персоналізації був недостижним у традиційних умовах.

Штучний інтелект справляє відчутний вплив на функціонування страхових компаній, оптимізуючи рутинні процеси, зменшуючи потребу у ручному введенні даних, пришвидшуючи опрацювання запитів та дозволяючи робити точні прогнози щодо поведінки клієнтів. Завдяки здатності до обробки великих обсягів інформації та використанню складних алгоритмів, AI

допомагає страховим організаціям краще орієнтуватися в ринкових тенденціях, оцінювати ризики та ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення. Наприклад, на основі аналізу поведінки клієнтів, історичних страхових випадків та зовнішніх обставин, AI може з високою ймовірністю передбачити настання страхового випадку. Це, своєю чергою, дає змогу формувати персоналізовані страхові продукти відповідно до індивідуальних потреб клієнта, що сприяє зростанню рівня задоволеності та довіри до страхової компанії.

Інструменти штучного інтелекту разом з технологіями аналітики даних кардинально змінюють підхід до аналізу та оцінювання ризиків у страхуванні. Вони дозволяють не лише агрегувати й опрацьовувати великі масиви даних, а й виявляти приховані закономірності, що сприяє створенню більш точних і гнучких страхових рішень. Використання AI у взаємодії з клієнтами також зростає, оскільки воно підвищує ефективність внутрішніх процесів та рівень обслуговування.

Окрему роль у цифровій трансформації страхової галузі відіграє блокчейн. Ця технологія забезпечує високий рівень прозорості та захисту інформації, унеможливаючи фальсифікацію даних чи договорів. Смарт-контракти, що функціонують на базі блокчейну, дозволяють запобігати шахрайству, дублюванню платежів, а також гарантують надійність транзакційного обліку – це надзвичайно актуально в умовах зростання кіберзагроз. Використання блокчейн-рішень значно зменшує ймовірність витоку конфіденційної інформації та підвищує рівень довіри до страхових компаній.

У комплексі цифрові інновації, серед яких ключове місце займають AI та блокчейн, докорінно змінюють принципи управління страховими процесами – роблячи їх прозорішими, ефективнішими та більш безпечними. Наприклад, завдяки впровадженню цифрових платформ і мобільних додатків, клієнти отримали змогу зручно оформлювати страхові поліси, подавати звернення щодо відшкодувань, отримувати підтримку та контролювати свої послуги онлайн у будь-який час. Це підвищує доступність страхових сервісів, зміцнює лояльність клієнтів і сприяє загальному покращенню взаємин між страховиком і споживачем.

Не менш важливим є впровадження RegTech – технологій, що автоматизують дотримання регуляторних норм. Вони значно спрощують складання звітності, знижують ймовірність помилок і підвищують загальну фінансову дисципліну компанії.

Загалом, цифрові інновації сприяють не лише оптимізації внутрішніх процесів, а й знижують операційні витрати завдяки скороченню кількості ручних операцій та персоналу. Це дозволяє страховим компаніям ефективніше управляти своїми ресурсами, гнучко адаптуватися до змін ринку та підвищувати свою конкурентоспроможність.

Серед перспективних інновацій, що активно впроваджуються на глобальному ринку страхування, варто виокремити кілька знакових розробок:

- Flock – рішення для страхування дронів, яке забезпечує оцінку ризиків польотів у режимі реального часу, тим самим підвищуючи рівень безпеки дрон-операцій;

- Lazarus AI – інструмент на базі штучного інтелекту, здатний значно підвищити ефективність ранньої діагностики раку шийки матки та яєчників, що потен-

ційно може знизити рівень смертності від цих захворювань із 40% до 4%;

- Atestiv – стартап, що спеціалізується на запобіганні страховому шахрайству, зокрема через перевірку автентичності фото- та відеоматеріалів, що використовуються при розслідуванні страхових подій;

- Zesty AI – компанія, яка трансформує сегмент майнового страхування шляхом використання AI для більш точного аналізу ризиків і створення персоналізованих страхових продуктів для клієнтів [4].

Сфера страхування, як важлива складова економічної системи, змушена адаптуватися до нових запитів суспільства та викликів часу, зокрема в контексті забезпечення фінансової безпеки населення та бізнесу. Використання сучасних технологічних рішень змінює саму сутність страхових послуг – роблячи їх більш оперативними, доступними та ефективними.

Цифрові інновації дедалі активніше трансформують фінансову структуру страхових компаній в Україні, змінюючи як механізми формування доходів, так і підходи до управління витратами, інвестиціями та ризиками. Застосування великих даних, штучного інтелекту, Інтернету речей дає змогу створювати персоналізовані страхові продукти, що краще відповідають реальним потребам споживачів. Це сприяє зростанню клієнтської лояльності та розширенню ринкової частки.

Одночасно цифровізація дозволяє оптимізувати операційні витрати завдяки автоматизації ключових процесів – від андеррайтингу до обробки заяв на відшкодування. Такі зміни зменшують потребу в ручній праці, скорочують час обслуговування та знижують рівень помилок і шахрайства. За різними оцінками, впровадження цифрових рішень забезпечує економію на рівні 10–20% у різних етапах створення страхового продукту. Водночас вивільнені ресурси можуть бути спрямовані на розвиток інноваційних сервісів або вдосконалення клієнтського досвіду.

Паралельно з цим змінюється і структура управління інвестиціями та резервами. Інструменти аналі-

тики великих даних і моделі штучного інтелекту дозволяють страховикам точніше прогнозувати ризики, оцінювати ринкові коливання й ухвалювати більш обґрунтовані інвестиційні рішення. Такий підхід не лише підвищує ефективність управління активами, а й сприяє збереженню фінансової стійкості в умовах нестабільного економічного середовища. Гнучкість цифрових інструментів також дозволяє адаптувати політику резервування до поточних потреб ринку та змін у клієнтській поведінці.

Цифровізація істотно впливає і на звітність, а також на систему ризик-менеджменту. Автоматизовані платформи збору та аналізу фінансових даних забезпечують оперативність виявлення загроз і підвищують точність фінансового моніторингу. Це сприяє більшій прозорості діяльності страхових компаній, що особливо важливо в умовах посилення наглядових вимог і зростання уваги інвесторів до ризик-профілю компанії. Також цифрові рішення зменшують ймовірність зловживань, покращують контроль за фінансовими потоками й загалом підвищують рівень довіри до страхового сектору.

Таким чином, цифрові інновації в українському страхуванні не лише модернізують процеси взаємодії з клієнтами, а й суттєво впливають на внутрішню фінансову архітектуру компаній – від доходів і витрат до інвестиційної політики та управління ризиками, закладаючи підґрунтя для довгострокової конкурентоспроможності в цифрову епоху.

Водночас важливо зазначити, що далеко не всі страховики здатні адаптуватися до динамічного цифрового середовища. Через сукупність факторів, таких як економічна нестабільність, збройний конфлікт в Україні та стрімкий технологічний прогрес, багато компаній не витримують конкурентного тиску. Як наслідок, за останні десять років кількість страхових компаній в Україні зменшилася більш ніж на 300. Це наочно ілюструє графік на рисунку 1 – «Динаміка кількості страхових компаній в Україні» за період з 2014 до 2025 року.

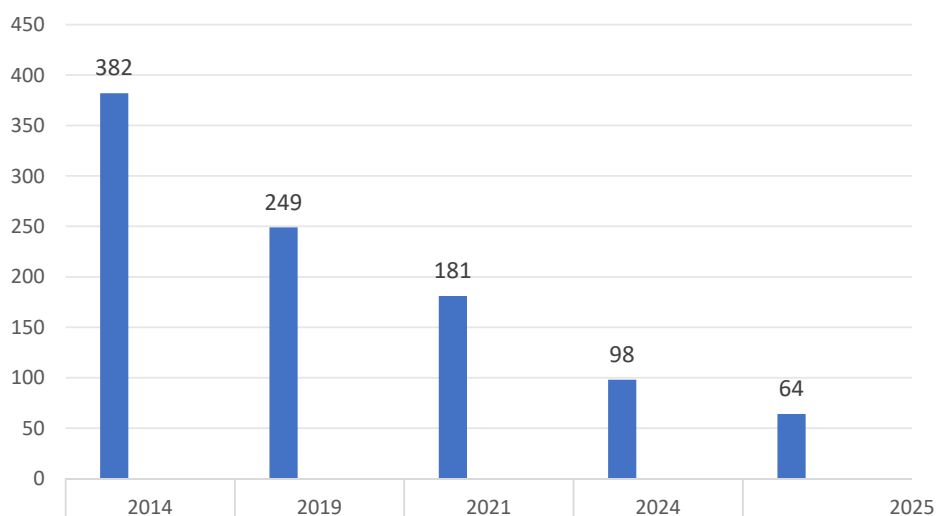

Рис. 1. Кількість страхових компаній в Україні

Джерело: сформовано автором на основі [18]

Значне скорочення кількості страхових компаній зумовлене низкою невирішених проблем. Оскільки страхові установи оперують великим обсягом конфіденційної інформації про клієнтів, вони стикаються з серйозними труднощами у сфері безпеки даних. Незахищеність інформаційних систем може призвести до витоків персональних даних, що своєю чергою завдає шкоди репутації компанії та може спричинити вагомі фінансові втрати. Активна цифровізація страхового бізнесу підвищує ризики кіберзагроз – зокрема хакерських атак або зараження шкідливим програмним забезпеченням. Щоб запобігти таким інцидентам, страховики мають інвестувати в сучасні засоби кіберзахисту. Водночас вони зобов'язані дотримуватись постійно оновлюваних законодавчих вимог щодо захисту персональної інформації клієнтів [13].

Серед додаткових бар'єрів цифровізації страхового сектору в Україні – обережне та часто недовірливе ставлення населення до онлайн-сервісів загалом та страхових продуктів зокрема. Незважаючи на це, інноваційні технології активно трансформують ринок страхування, відкриваючи нові горизонти для розвитку компаній і покращення якості обслуговування клієнтів. Компанії, які оперативнo адаптуються до цифрових змін, мають перевагу в умовах конкуренції, оскільки інновації стають вирішальним чинником їх успіху.

Попри наявні труднощі, в Україні помітні позитивні зрушення у використанні інновацій для вдосконалення каналів продажу страхових послуг:

- зростає популярність Інтернету як основного інструменту реалізації страхових продуктів;
- соціальні мережі все частіше використовуються як додаткові канали взаємодії з клієнтами;
- хмарні технології інтегруються в інфраструктуру продажів;
- підвищується рівень автоматизації бізнес-процесів, зокрема у сфері андеррайтингу та врегулювання страхових випадків;
- розширюється сегмент прямих продажів.

Таким чином, інноваційний підхід перетворюється на важливу конкурентну перевагу. Щоб залишатися лідером на страховому ринку, компанії мають не лише надавати зрозумілі й зручні сервіси, а й пропонувати унікальні рішення, що відрізнятимуть їх від конкурентів. Ті організації, які здатні виявляти індивідуальні потреби клієнтів і водночас постійно впроваджувати нові технології, мають високі шанси закріпитися як надійні та інноваційні гравці галузі [14].

Однак перехід до цифрових моделей вимагає значних інвестицій – як у самі технології (штучний інтелект, блокчейн, Інтернет речей), так і в навчання персоналу. Цей аспект стає викликом, особливо для компаній із обмеженими ресурсами. Додаткову конкуренцію традиційним страховим організаціям створюють InsurTech-компанії, які працюють швидше, гнучкіше і

пропонують клієнтам сучасні цифрові продукти. Для збереження конкурентоспроможності страховим компаніям доводиться не лише наздоганяти технологічний прогрес, а й активно впроваджувати цифрові рішення.

У своєму дослідженні PwC [15; 16] виокремлює три ключові напрями розвитку цифрових стратегій у страхуванні:

1. Визнання цифрової трансформації як критично важливої умови успіху, що особливо актуалізувалося в умовах пандемії;
2. Розширення інвестицій у цифрові платформи самообслуговування та RPA (роботизовану автоматизацію процесів), а також активне застосування аналітики даних для вдосконалення обробки заяв та покращення сервісу;
3. Необхідність зміни підходів до управління персоналом і організаційної структури компанії з метою впровадження цифрового мислення.

Згідно з прогнозами [17], п'ять із шести страхових компаній очікують, що штучний інтелект стане невід'ємною частиною їхніх послуг уже в найближчі 3–5 років.

Основною перешкодою для страхових компаній на шляху до цифрової трансформації є ефективне управління змінами. Це вимагає глибоких структурних перетворень, спрямованих на сталу інтеграцію цифрових технологій і підвищення кваліфікації персоналу, що часто досягається через партнерство з технологічними компаніями з метою подолання цифрових розривів.

Висновки. Цифрові інновації кардинально змінюють український страховий ринок, впливаючи не лише на процеси надання послуг, а й на фінансову структуру страхових компаній. Впровадження цифрових технологій сприяє оптимізації витрат, зростанню ефективності операцій, підвищенню прозорості та точності фінансового обліку. Водночас цифрові сервіси дають змогу формувати нові джерела доходів, зокрема через розвиток онлайн-продажів, персоналізованих страхових продуктів і автоматизованих каналів обслуговування клієнтів.

Результатом цифрової трансформації є не лише зміни в управлінні ризиками та внутрішніх процесах, а й перебудова фінансових потоків, зокрема перерозподіл витрат на IT-інфраструктуру, кібербезпеку, аналітику даних та розвиток людського капіталу. Успішна адаптація до цифрового середовища вимагає інвестицій у сучасні технології та підвищення цифрових компетенцій персоналу, а також готовності до гнучких організаційних змін.

Отже, цифровізація виступає не лише драйвером інновацій, а й чинником глибокої структурної перебудови фінансів у страхових компаніях України. Її ефективне впровадження визначатиме рівень конкурентоспроможності компаній, їхню здатність адаптуватися до змін ринку та забезпечити стійкий розвиток у майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Базилевич В.Д., Приказюк Н.В., Лобова О.М. Цифровізація у забезпеченні конкурентних переваг страхових компаній. *Економіка та держава*. 2020. № 2. С. 15–20. URL: https://www.economy.in.ua/pdf/2_2020/5.pdf (дата звернення: 11.05.2025).
2. Панченко О., Садчикова І. Вплив цифрових технологій на розвиток страхового бізнесу. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. №4 (36). с. 291–301. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4\(36\)-291-301](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4(36)-291-301)
3. Заволока Ю.М., Єфременко А.Г., Малащенко Ю.А. Особливості функціонування страхового ринку України в умовах сучасної цифрової трансформації. *Економіка та держава*. 2020. № 6. с. 102–106. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.6.102>

4. Fedorovych I. Main trends and development directions of the insurance market of Ukraine. *Investytsiyyi: Praktyka ta dosvid*. 2023. № 3. с. 45–49. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.3.45>
5. Чуницька І., Богріновцева Л. Вплив цифрових технологій на розвиток фінансового ринку України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-60>
6. Швидка Ю. С. Сучасні тенденції розвитку цифрових технологій у страхуванні. *Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці: виклики, реалії, стратегії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*. 27–29 травня 2024 р. Суми : Сумський державний університет, 2024. С. 40–42. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/97397/3/Shvydka_digital_technologies.pdf (дата звернення: 11.05.2025).
7. Євтушенко Н., Кривенко Ю., Стеценко Д. Цифрові технології у страхуванні. *Grail of Science*. 2024. № 43. с. 105–114. URL: <https://archives.journal-grail.science/index.php/2710-3056/article/view/255/261> (дата звернення: 11.05.2025).
8. Данько Ю., Бровко С. Вплив інноваційних технологій на розвиток страхового ринку. *Економіка та суспільство*. 2024. № 62. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-8>
9. Prokopchuk O. Features of Insurance Business Digitalization in Ukraine. *Collected Works of Uman National University of Horticulture*. 2023. № 2(103) с. 6–16. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8240-2023-103-2-6-16>
10. Popova L. Modern Trends in the Development of Digital Technologies in Insurance. *Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management*. 2022. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-08-02>
11. Бублик А. А. Інноваційні технології у страхуванні. *Проривні інновації на страховому ринку України: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Київ, 27 жовт. 2021 р.). Київ : КНЕУ, 2021. С. 61–64. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/23100cc6-c4fd-4a22-897b-b96442273950/content> (дата звернення: 11.05.2025).
12. Panchenko O., Sadchykova I. The influence of digital technologies on the development of the insurance business. *Problems and Prospects of Economics and Management*. 2023. № (4(36)). с. 291–301. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4\(36\)-291-301](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4(36)-291-301)
13. Кіберстрахування: характеристика та особливості. URL: https://www.lawfirm-pryadko.com/articles/kiberstrahovanie_harakteristika_i_osobennosti (дата звернення: 11.05.2025).
14. Штучний інтелект у страхуванні. Страховий адвокат. URL: https://www.insa.com.ua/uk/blog/iskusstvennyjintellekt_vstrahovanii/ (дата звернення: 11.05.2025)
15. Цифрова трансформація страхової галузі. Чи достатньо швидко діють страховики? URL: <https://forinsurer.com/news/22/08/10/41610> (дата звернення: 11.05.2025).
16. Insurance Digital Full-Funnel Marketing: Key Essentials & Stages. URL: <https://beinsure.com/key-essentials-stages-of-insurance-digital-full-funnel-marketing/> (дата звернення: 11.05.2025).
17. Стратегія розвитку фінансового сектору України (2023). URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finsovogo-sektoru-ukrayini> (дата звернення: 11.05.2025).
18. Статистика страхового ринку України. URL: <https://forinsurer.com/stat> (дата звернення: 11.05.2025).

References:

1. Bazylevych, V. D., Prykazyuk, N. V., & Lobova, O. M. (2020). Tsyfrovyzatsiya u zabezpechenni konkurentnykh perevag strakhovykh kompaniy [Digitalization in ensuring competitive advantages of insurance companies]. *Economy and State*, no. 2, pp. 15–20. Available at: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2020/5.pdf (Accessed: May 11, 2025). (in Ukrainian)
2. Panchenko, O., & Sadchykova, I. (2023). Vplyv tsyfrovyykh tekhnolohii na rozvytok strakhovoho biznesu [The influence of digital technologies on the development of the insurance business]. *Problems and Prospects of Economics and Management*, vol. 4, no. 36, pp. 291–301. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4\(36\)-291-301](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4(36)-291-301) (in Ukrainian)
3. Zavoloka, Yu. M., Yefremenko, A. H., & Malashenko, Yu. A. (2020). Osoblyvosti funktsionuvannia strakhovoho rynku Ukrainy v umovakh tsyfrovoy transformatsii [Features of the functioning of the insurance market of Ukraine under digital transformation]. *Economy and State*, no. 6, pp. 102–106. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.6.102>
4. Fedorovych, I. (2023). Main Trends and Development Directions of the Insurance Market of Ukraine. *Investytsiyyi: Praktyka ta dosvid*, no. 3, pp. 45–49. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.3.45>
5. Chynyt'ska, I., & Bohrinovtseva, L. (2023). Vplyv tsyfrovyykh tekhnolohii na rozvytok finansovoho rynku Ukrainy [Influence of digital technologies on the development of the financial market of Ukraine]. *Economy and Society*, no. 49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-60> (in Ukrainian)
6. Shvydka, Y. S. (2024). Suchasni tendentsii rozvytku tsyfrovyykh tekhnolohii u strakhuvanni [Modern trends in the development of digital technologies in insurance]. In *Digital Transformations and Innovative Technologies in Economics: Challenges, Realities, Strategies. Proceedings of the International Scientific Conference* (Sumy, May 27–29, 2024) pp. 40–42. Sumy: Sumy State University. Available at: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/97397/3/Shvydka_digital_technologies.pdf (Accessed: May 11, 2025). (in Ukrainian)
7. Evtushenko, N., Kryvenko, Y., & Stetsenko, D. (2024). Tsyfrovi tekhnolohii u strakhuvanni [Digital technologies in insurance]. *Grail of Science*, no. 43, pp. 105–114. Available at: <https://archives.journal-grail.science/index.php/2710-3056/article/view/255/261> (Accessed: May 11, 2025). (in Ukrainian)
8. Danko, Y., & Brovko, S. (2024). Vplyv innovatsiynykh tekhnolohii na rozvytok strakhovoho rynku [The impact of innovative technologies on the development of the insurance market]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 62. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-8> (in Ukrainian)
9. Prokopchuk, O. (2023). Features of Insurance Business Digitalization in Ukraine. *Collected Works of Uman National University of Horticulture*, vol. 2, no. 103, pp. 6–16. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8240-2023-103-2-6-16>
10. Popova, L. (2022). Modern Trends in the Development of Digital Technologies in Insurance. *Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management*. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-08-02>
11. Bublyk, A. A. (2021). Innovatsiini tekhnolohii u strakhuvanni [Innovative technologies in insurance]. In *Breakthrough Innovations in the Insurance Market of Ukraine: Proceedings of the 5th International Scientific Conference* (Kyiv, October 27, 2021) pp. 61–64. Kyiv: KNEU. Available at: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/23100cc6-c4fd-4a22-897b-b96442273950/content> (Accessed: May 11, 2025). (in Ukrainian)

12. Panchenko, O., & Sadchykova, I. (2023). The influence of digital technologies on the development of the insurance business. *Problems and Prospects of Economics and Management*, vol. 4, no. 36, pp. 291–301. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4\(36\)-291-301](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4(36)-291-301)
13. Kiberstrakhuvannia: kharakterystyka ta osoblyvosti [Cyber insurance: characteristics and features]. Available at: https://www.lawfirm-pryadko.com/articles/kiberstrahovanie_harakteristika_i_osobennosti (Accessed: May 11, 2025) (in Ukrainian)
14. Shtuchnyi intelekt u strakhuvanni [Artificial Intelligence in Insurance]. *Strakhovyi advokat*. Available at: <https://www.insa.com.ua/uk/blog/iskusstvennyjintellektvstrahovanii/> (Accessed: May 11, 2025). (in Ukrainian)
15. Tsifrova transformatsiia strakhovoi haluzi. Chy dostatnio shvydko diit strakhovyky? [Digital transformation of the insurance industry. Are insurers acting fast enough?]. Available at: <https://forinsurer.com/news/22/08/10/41610> (Accessed: May 11, 2025). (in Ukrainian)
16. Insurance Digital Full-Funnel Marketing: Key Essentials & Stages. Available at: <https://beinsure.com/key-essentials-stages-of-insurance-digital-full-funnel-marketing/> (Accessed: May 11, 2025)
17. National Bank of Ukraine. (2023). Stratehiia rozvytku finansovoho sektoru Ukrainy [Strategy for the development of the financial sector of Ukraine]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini> (Accessed: May 11, 2025). (in Ukrainian)
18. Statystyka strakhovoho rynku Ukrainy. Available at: <https://forinsurer.com/stat> (Accessed: May 11, 2025). (in Ukrainian)